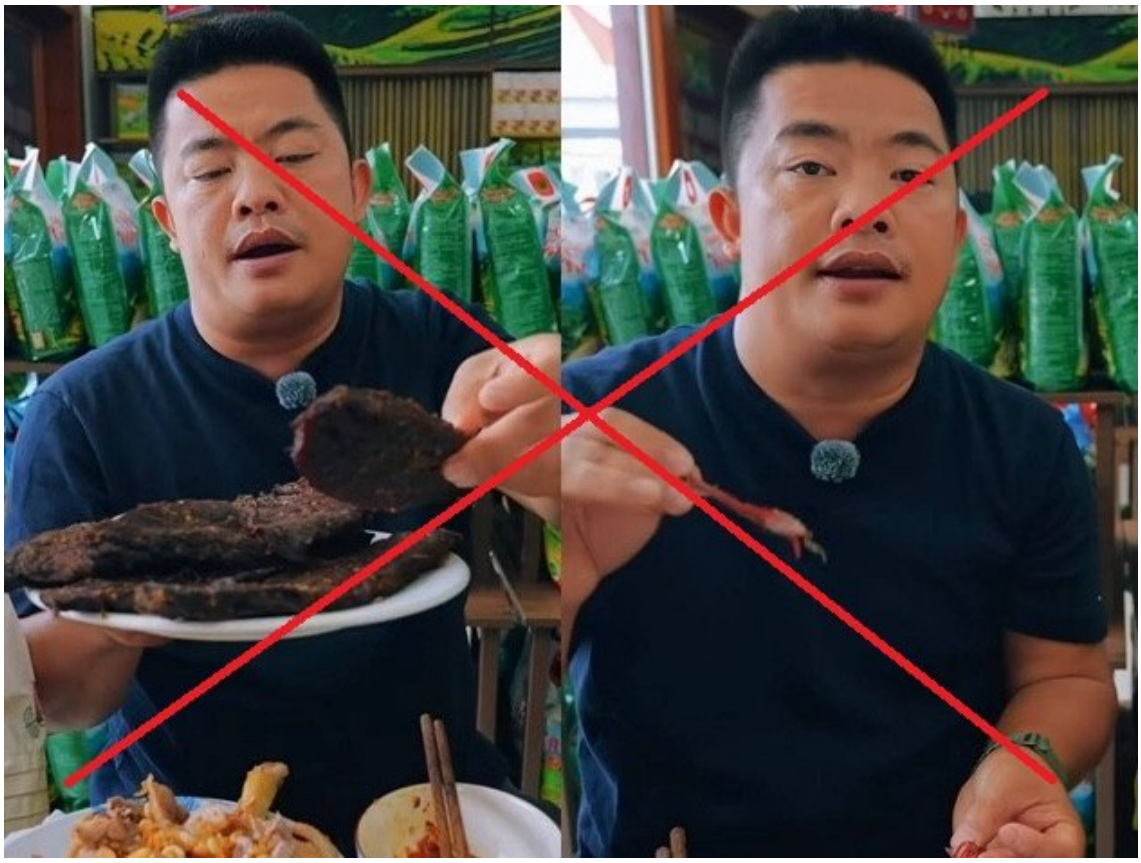
TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Từ livestream đến cửa nhà: Hàng giả được bán và giao như thế nào?

19:08 13/09/2026

Hàng giả kinh doanh qua mạng không còn là những giao dịch nhỏ lẻ mà đã hình thành một chuỗi vận hành khép kín. Từ màn hình phát sóng trực tiếp, sản phẩm mạo danh tiếp cận hàng triệu người mua, chốt đơn chớp nhoáng rồi đi qua hệ thống kho bãi, đóng gói và vận chuyển để giao tận tay người tiêu dùng.

Ngày 24/8/2026, Công an tỉnh Lào Cai khởi tố, bắt tạm giam Vũ Hoàng Hải để điều tra hành vi lừa dối khách hàng. Sở hữu kênh cá nhân với hơn 5,2 triệu người theo dõi, đối tượng này đã biến thịt trâu đông lạnh nhập khẩu từ Ấn Độ thành sản phẩm mang nhãn mác đặc sản Tây Bắc. Chỉ bằng các video quảng cáo và phát sóng trực tiếp, tổng giá trị giao dịch bán loại thịt này trong giai đoạn 2022-2025 đạt khoảng 30 tỷ đồng.

Tương tự, tại Thành phố Hồ Chí Minh, thương vụ bán kẹo Kera trực tuyến cũng thu hút 56.385 khách hàng mua 129.617 hộp sản phẩm không đúng thành phần công bố, mang lại doanh thu hơn 17,5 tỷ đồng. Đây là những minh chứng rõ nét cho thấy mức độ tiếp cận nhanh chóng của các mặt hàng sai nguồn gốc thông qua không gian mạng.

Các phiên bán hàng trực tiếp đang trở thành công cụ đẩy hàng đi nhanh nhất. Thượng tá Nguyễn Thành Danh, Phó Trưởng phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về tham nhũng, kinh tế, buôn lậu và môi trường, Công an Thành phố Hồ Chí Minh nhận định người bán thường xuyên sử dụng thủ đoạn quảng cáo hàng xách tay, giảm giá sâu và liên tục yêu cầu khách hàng chốt đơn trong 30 giây. Phương thức này tạo ra tâm lý thúc giục, khiến người xem có rất ít thời gian để tra cứu thông tin, nguồn gốc hay đánh giá chất lượng sản phẩm trước khi quyết định mua. Ngay khi khách hàng cung cấp thông tin nhận hàng, khâu thanh toán được thực hiện thông qua hình thức thu tiền hộ lúc giao hàng hoặc chuyển khoản. Đối với hình thức chuyển khoản, dòng tiền thường không đi qua tài khoản doanh nghiệp hợp pháp mà chuyển thẳng vào các tài khoản cá nhân, bao gồm cả tài khoản đi thuê hoặc mượn nhằm xóa dấu vết giao dịch.

Dây chuyền ngầm từ kho bãi đến khâu trung chuyển

Sau khi đơn hàng được hệ thống ghi nhận, quy trình xử lý thực tế tại các kho bãi bắt đầu kích hoạt. Vụ việc hai chủ cửa hàng tại Thanh Hóa bị khởi tố hồi tháng 5/2026 cho thấy cơ chế vận hành chuyên nghiệp của mắt xích này. Khi tiến hành kiểm tra kho chứa hàng của Nguyễn Thị Hiền tại phố Tây Sơn, phường Đông Quang, lực lượng chức năng phát hiện hơn 3.000 sản phẩm túi xách, khăn, kính mang nhãn hiệu Louis Vuitton, Dior, Chanel có dấu hiệu mạo danh. Mặc dù hoàn toàn không có hóa đơn chứng từ chứng minh nguồn gốc, toàn bộ số hàng trên đã được phân loại và đóng gói sẵn sàng để bàn giao cho khách thông qua đơn vị chuyển phát nhanh. Cùng với cửa hàng của Trịnh Đình Nam bị kiểm tra một ngày sau đó, tổng số tang vật bị thu giữ lên đến hơn 4.000 sản phẩm giả với giá trị hàng đã tiêu thụ ước tính hơn 30 tỷ đồng.

Lực lượng chức năng kiểm tra kho hàng. Ảnh: Lam Sơn

Từ những vụ việc bị phát hiện gần đây cho thấy, hàng hóa sai phạm thường xuất phát từ những xưởng sản xuất không phép tại vùng ven, hoặc nhập lậu rồi tập kết tại các kho bãi biệt lập dưới dạng thùng không nhãn mác. Để tránh bị cơ quan chức năng kiểm tra trong quá trình lưu thông, nội dung kiện hàng thường được người bán khai báo chung chung là đồ gia dụng, quà tặng hoặc mỹ phẩm cao cấp.

Hoàn tất khâu đóng gói, kiện hàng được chuyển giao cho các công ty cung cấp dịch vụ vận chuyển công nghệ và bưu điện. Dù một số doanh nghiệp giao nhận có chính sách chụp ảnh tình trạng bên ngoài và bên trong kiện hàng, mục đích chính của thao tác này nhằm phát hiện hàng hóa vi phạm chính sách nền tảng hoặc hàng cấm, chứ không mang tính chất kiểm tra tính xác thực của nhãn hiệu.

Nhận định trên Diễn đàn Doanh nghiệp, một chuyên gia logistics phân tích rằng nhiều công ty vận chuyển đang rơi vào tình thế bị động, bởi khi hàng hóa đã được thông quan hợp pháp và chủ hàng niêm phong kín, các đơn vị này không được phép tự ý mở ra kiểm tra, qua đó vô tình trở thành mắt xích vận chuyển hàng giả mà không hề hay biết.

Chốt chặn pháp lý và rủi ro tại cửa nhà người mua

Hành trình kết thúc khi kiện hàng được nhân viên giao đến tận nhà người tiêu dùng và thu tiền đối với những đơn sử dụng dịch vụ thanh toán hộ. Lợi dụng chính sách không cho phép mở kiện hàng trước khi trả tiền, người bán ép người

mua phải thanh toán rồi mới được kiểm tra. Ngay cả khi được mở hàng, người tiêu dùng cũng rất khó dùng mắt thường để nhận biết hàng giả do bao bì, tem nhãn được làm tinh vi. Ông Lê Minh Hải, Phó Giám đốc Sở An toàn thực phẩm Thành phố Hồ Chí Minh chỉ ra rằng phần lớn sản phẩm hiện nay đang được quản lý theo hướng hậu kiểm. Hệ quả là hàng hóa đã kịp tiếp cận số đông người mua trước khi thông tin về chất lượng, nguồn gốc được xác minh, và tốc độ lan truyền của các phiên phát sóng trực tiếp càng làm khoảng thời gian kiểm chứng này bị rút ngắn lại. Khi phát hiện sản phẩm kém chất lượng, người tiêu dùng gặp muôn vàn khó khăn trong việc hoàn tiền hoặc khiếu nại, bởi người bán thường lập tức xóa tài khoản mạng xã hội, thay đổi số điện thoại và chuyển địa chỉ kho hàng.

Hoạt động phân phối hàng hóa vi phạm trên không gian mạng đang để lại những con số đáng báo động. Trong năm 2025, lực lượng quản lý thị trường cả nước đã kiểm tra 27.540 vụ, xử lý 23.402 vụ vi phạm, thu nộp ngân sách gần 372 tỷ đồng với tổng trị giá tang vật gần 290 tỷ đồng. Chỉ trong 5 tháng đầu năm 2026, lực lượng chức năng tiếp tục phát hiện và xử lý hơn 18.500 vụ vi phạm về hàng giả, hàng lậu trên không gian mạng. Riêng tại Thành phố Hồ Chí Minh, 8 tháng đầu năm 2026 ghi nhận 826 vụ vi phạm liên quan đến hàng giả, hàng không rõ nguồn gốc trên nền tảng thương mại điện tử, xử phạt hơn 8,5 tỷ đồng.

> Công an TP. Hà Nội triệt phá đường dây sản xuất, buôn bán hàng giả, các thiết bị điện tử giả mạo các thương hiệu nổi tiếng, quy mô lớn, núp bóng thương mại điện tử

Để thiết lập các chốt chặn pháp lý chặt chẽ hơn, Luật Thương mại điện tử 2025 và Nghị định 248/2026/NĐ-CP đã chính thức có hiệu lực từ ngày 01/7/2026. Các quy định mới yêu cầu đơn vị chủ quản nền tảng phải lưu trữ hình ảnh, âm thanh phát trực tiếp ít nhất một năm và gỡ bỏ thông tin vi phạm trong vòng 24 giờ kể từ khi nhận được yêu cầu từ cơ quan thẩm quyền. Bản thân những người có ảnh hưởng khi tham gia bán hàng cũng phải thực hiện xác thực danh tính điện tử, và từ chối hợp tác nếu đối tác cung cấp hàng hóa không xuất trình đầy đủ giấy tờ chứng minh chất lượng. Đặc biệt, pháp luật hiện hành đã quy định rõ các tổ chức cung cấp dịch vụ logistics hỗ trợ thương mại điện tử phải có cơ chế kiểm tra hồ sơ, giấy tờ kèm theo hàng hóa, đồng thời buộc phải từ chối vận chuyển những sản phẩm không rõ nguồn gốc hoặc vi phạm pháp luật khi phát hiện.

Để ngăn chặn một sản phẩm mạo danh đi trót lọt từ khâu sản xuất qua màn hình điện thoại đến tận tay người tiêu dùng, cơ quan quản lý cần kiểm soát đồng bộ toàn bộ các mắt xích cấu thành chuỗi giao dịch. Đánh giá về giải pháp lâu dài, ông Nguyễn Quang Huy, Phó Chi cục trưởng Chi cục Quản lý thị trường Thành phố Hồ Chí Minh nhấn mạnh, minh bạch thông tin hàng hóa là yêu cầu trọng tâm để bảo vệ người tiêu dùng. Việc số hóa thông tin bắt buộc trên nhãn mác, kết hợp áp dụng truy xuất nguồn gốc bằng mã QR là cơ chế cấp thiết để cắt đứt các đường dây cung ứng hàng hóa vi phạm trong bối cảnh thương mại điện tử bùng nổ.

Thành Nam